

ФОЛКЛОРНИ ПРОЕКЦИИ В ХРИСТИЯНСКАТА ПАРАДИГМА

Маргарита Борисова

гр. Сливен

1.0 Българският фолклорен цикъл представлява добре отработена във времето компилация. Като главни нейни съставки могат да се посочат унаследените вярвания от етносите, образували българската народност, които с годините са се преливали едни в други.

2.0 Фолклорната празничност от IX в. насам битува успоредно с християнския празничен цикъл. Нещо повече – те са в непрекъсната връзка, която е двупосочна.

3.0 От тази съвместност произтичат и съществуват редица културни феномени, един от които е предмет на това изследване.

По въпроса за фолклорните проекции в християнската парадигма няма дадено точно определение. Затова в тези тезиси ще бъде направен скромнен опит те да бъдат дефинирани като система и в защита на тезата ще се приведат доказателства.

3.1 Фолклорната проекция би могла да се разгледа като реализирано, унаследено фолклорно наследство, което се вписва в парадигмата на християнството. В това пространство става съотнасяне на получените усещания на субекта (унаследени и нововъзникнали) към предметите (напр. божествата и техните атрибути), които са ги породили.

3.2 Фолклорната проекция зримо възобновява обредите, обичаите и ритуалите от фолклора с тяхната отличителна конфигурация и актуализация. Тя обуславя явната им наличност и реалност, дава им нов живот, вмества ги в християнската култова система.

4.0 Кои са причините фолклорните проекции да битуват в християнската парадигма?

4.1 Унаследената кодова информация е добре съхранена в колективната памет на общността. Знаци, пренесени от фолклорната в новата, християнска „повърхност”, продължават да битуват, защото обслужват едни и същи морални устои.

4.2 По време и на фолклорния обред, и на религиозния ритуал човек вярва, че влиза в контакт с трансцендентното божество. На практика това разкрива функцията му на медиатор.

4.3 Фолклорните обреди и обичаи служат за социално общуване в обществото.

„Историческата типология на обредните системи отбелязва определена връзка и обусловеност от самата структура на социалните отношения, от културните особености на съответните групи, които изграждат дадено общество.” (Т. Ив. Живков, Обредност и обредно изкуство, с. 117)

5.0 В потвърждение на гореказаните твърдения могат да се приведат за пример следните, общи за християнството и фолклора модели:

5.1 Модел на обиколката (кръга и обикалянето);

5.2 Модел на отворените (открит тип) светилища;

5.3 Модел на трапезата.

6.0 В пълния текст на изследването, който се съхранява в Архива на Асоциация „Онгъл”, са поместени голям брой примери, които защитават изложената хипотеза за фолклорните проекции в християнската парадигма.

ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА

1. **Живков, Т. Ив.** – Фолклорът и нашето време. В: Регионални проучвания на българския фолклор. Т. 2. С., 1989 г., с. 7-12.
2. **Живков, Т. Ив.** – Обредност и обредно изкуство. В: Фолклор и съвременност. С., 1981 г., с. 90-117.
3. **Калоянов, А.** – Български митове. С., 1979 г.
4. **Купър, К. Дж.** – Илюстрирана енциклопедия на традиционните символи. С., 1993 г.
5. **Лосев, А. Ф.** – Проблемът за символа и реалистичното изкуство. С., 1989 г.
6. **Маразов, Ив.** – Видимият мит. С., 1992 г.
7. **Маринов, Д.** – Народна вяра и религиозни народни обичаи. Фототип. изд. С., 1994 г.
8. **Русенов, Р.** – Семиотичната идея. С., 1998 г.